

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของประชาชน ต่อบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุข

ในงานสาธารณสุขมูลฐาน จังหวัดชัยภูมิ

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นางสาวลักษมี ออสวัสดิ์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ศรีสันติสุข)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ คณะโต)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) คุณลักษณะทั่วไปของประชาชนในเขตชนบท ในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล และด้านเศรษฐกิจและสังคม 2) ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท อสม.ที่เป็นจริงและบทบาท อสม.ที่คาดหวัง 3) เปรียบเทียบระดับความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท อสม.ที่เป็นจริงกับบทบาท อสม.ที่คาดหวัง 4) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท อสม.ในงานสาธารณสุขมูลฐาน 5) ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาท อสม. ในงานสาธารณสุขมูลฐาน

ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนในเขตชนบทจังหวัดชัยภูมิ โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวน 400 คน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอย โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประชาชนส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 79.8) อายุระหว่าง 30 - 39 ปี (ร้อยละ 30.0) สถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 74.5) สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 87.3) ส่วนมากมีอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 72.8) รายได้เฉลี่ย 51,972 บาท/ปี/ครอบครัว ประชาชนส่วนมากมีหนี้สิน (ร้อยละ 68.2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสาธารณสุขมูลฐานค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 65.5) และสัมพันธ์ภาพระหว่าง อสม. กับประชาชนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (ร้อยละ 63.8)

2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท อสม.ที่เป็นจริง ในงานสาธารณสุขมูลฐาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย กิจกรรมในงานสาธารณสุขมูลฐานที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่า

อสม.ปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ด้านงานโภชนาการ ด้านงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และ ด้านงานสุขศึกษาประชาสัมพันธ์ ส่วนกิจกรรมหลักในงานสาธารณสุขมูลฐาน 3 อันดับสุดท้าย ที่ อสม.ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านงานทันตสาธารณสุข ด้านงานควบคุมป้องกันโรคเอดส์ และด้านงานคุ้มครองผู้บริโภค ตามลำดับ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท อสม. ที่คาดหวังในงานสาธารณสุขมูลฐาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก กิจกรรมหลักในงานสาธารณสุขมูลฐานที่ประชาชนคาดหวังมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ด้านงานโภชนาการ ด้านงานจัดหายาจำเป็นไว้ใช้ในหมู่บ้าน และด้านงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ส่วนกิจกรรมในงานสาธารณสุขมูลฐานที่ประชาชนคาดหวังน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย คือ ด้านงานทันตสาธารณสุข ด้านงานปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาลเบื้องต้น และด้านงานอนามัยแม่และเด็ก/วางแผนครอบครัว ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบระดับ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท อสม. ที่เป็นจริงกับบทบาท อสม.ที่คาดหวังในงานสาธารณสุขมูลฐาน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท อสม.ที่คาดหวัง ในงานสาธารณสุขมูลฐาน ได้แก่ อายุ อาชีพเกษตรกรรม สัมพันธภาพระหว่าง อสม.กับประชาชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสาธารณสุขมูลฐาน ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท อสม.ที่เป็นจริง และบทบาท อสม.ที่คาดหวังในงานสาธารณสุขมูลฐาน ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม และสัมพันธภาพระหว่าง อสม.กับประชาชน

5. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาท อสม.ที่คาดหวัง ในงานสาธารณสุขมูลฐาน ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่าง อสม.กับประชาชน อายุ และอาชีพเกษตรกรรม โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ ร้อยละ 15.3 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาท อสม.ที่เป็นจริง และบทบาท อสม.ที่คาดหวัง ในงานสาธารณสุขมูลฐาน ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่าง อสม.กับประชาชน และอาชีพเกษตรกรรม โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ ร้อยละ 4.6

THESIS TITLE : PEOPLE'S OPINIONS ABOUT THE ROLES OF VILLAGE HEALTH
VOLUNTEERS IN PRIMARY HEALTH CARE IN CHANGWAT CHAIYAPHUM

AUTHOR : MISS LUCKSAMI AUSAWAT

THESIS ADVISORY COMMITTEE :

 Chairman
(Associate professor Dr.Somsak Srisontisuk)

 Member
(Associate professor Dr.Manop Kanato)

ABSTACT

Objective of the study were; 1) to study characteristics of the target population in rural area including personal characters, socio-economics, 2) to study people's opinion regarding role and expectation of Village Health Volunteers (VHV) in Primary Health Care (PHC), 3) to compare people's opinion regarding the different in role and expectation of VHV in PHC, 4) to study factors related to people's opinion regarding role VHV in PHC, and 5) to study affecting factors related to people's opinion regarding role of VHV in PHC.

Rural people in Changwat Chaiyaphum were targeted. 400 samples were selected by multi-stage random sampling. Survey was the research design. Interview Schedule was the method for gathering the data from target population. SPSS/PC was used for data analysis. Various statistics such as frequencies, percentage, mean, standard deviation, t-test, Peason's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis were used. The findings were as follows.

1) Most of samples were females (79.8%), age 30-39 years old (30.05%), married (74.5%), and completed elementary education (87.3%), and 72.8% were agricultural workers. An average annual income were 51,972 bath per household. However, 68.2% of them were in debt. Their participation in PHC were low (65.5%) but their relationship with VHV. seem to be good (63.8%).

2) The people's opinion of VHV role performance in PHC was low. The top three performance best were; nutrition, immunization, and health education and public relation. While the last three worst performance were; dental health. AIDS prevention and control, and consumers protection

Unlike role performance, people's expected role of VHV in PHC was at high. The top three expectation were; nutrition, essential drugs, and immunization. While the last three expectation were; dental health, simple treatment, and maternal and child health and family planning.

3) A comparison of different in people's opinion between role performance and expectation of VHV in PHC was a significant difference of 0.05 level

4) Related factors to people's opinion of expectation VHV in PHC were ; age, agricultural workers, relationship between VHV and their people and people's participation in PHC

Related factors to the different between expectation and role performance of VHV in PHC were ; agricultural workers and relationship between VHV and their people.

5) Affecting factors to people's of expectation were; relationships between VHV and their people, age and agricultural workers. These factors were able to predict upto 15.3%. In terms of affecting factors to the different in people's opinion about role performance and expectation were; relationship between VHV and their people and agricultural workers. These factors were able to predict upto 4.6%.